

PROPER HOMENATGE AL VETERINARI
JOAN ARDERIUS I BANJOL (1841-1923)
EN LA SEVA CIUTAT NATAL DE FIGUERES

INTRODUCCIÓ. Molt difícilment podrem parlar amb tanta propietat de la "seva ciutat natal de Figueres," per les raons que anem a detallar.

Va néixer a Figueres en 1841; en 1872 fou elegit Alcalde de Figueres. Una nit quan passejaven per la rambla de Figueres el General Martínez Campos i l'Alcalde de Figueres Arderius, el General li digué que pensava proposar-lo per un alt càrrec en la veterinaria, a lo que agraint-li, no accepta. En Martínez Campos li replicà "Decidme pues algo que pueda gestionar en favor nuestro", a lo qual després de 'un temps, Arderius li contesta "Figueras es sólo una villa, convertidla en una ciudad", a lo que Martínez Campos replicó "Dadlo por descontado, podeis ya decir que sois el primer ciudadano de Figueras". El "dente" que tenia la ciutat de Figueres amb Arderius, promptament quedarà saldada, amb aquest proper "homenatge".

Arderius era fill de veterinari, estudià en l'Escola Superior de Veterinaria a Madrid, llicenciant-se en 1864.

Al principi, treballà al costat del seu pare. Es casà amb una francesa oriunda de Tours (prop de Paris), lo qual motivà que tingués contactes amb els veterinaris francesos.

Donada la seva gran activitat i personalitat de Joan Arderius, segons l'historiador Artur Solderila i Ferrer, podem que estudiar la seva vida, sota tres aspectes: El professional, el polític i el publicista.

PROFESSIONAL. - En els seus viatges a França, agafà amistat amb destacats veterinaris francesos lo que li permet viure els avenços científics de l'època com la vacunació contra el carbuncle practicada per Pasteur en Pouilly-le-Fort (prop de Paris) en 1881. A l'any següent ja implantà aquesta vacuna en la comarca de Figueres, i més tard també contra el mal roig.

Anderius disposà del seu propi Laboratori microbiològic de Figueres per les seves instàncies a l'Ajuntament.

Publicà diversos treballs sobre la triquina i triquinosis del porc, la tuberculosi, la filloxaera, la cria cavallar, resistències dels bacteris, el carbuncle, el borm del cavall (muermo), higiene dels aliments en especial front a la tuberculosi, etc.; fou membre de la "Société de Médecine Vétérinaire de Paris". Gràcies a la seva tenacitat es construí el nou escorredor de Figueres, aviat farà un segle, model de concepció per la seva funcionalitat en aquella època.

Fou un impulsor del consum humà de la carn de cavall, a semblança de França.

Participà molt activament en el "1er Congrés Nacional de Veterinària" a Madrid en 1883, i en el Congrés Internacional de Veterinaris a Paris (1889). En aquests anys fundà la Lliga de Veterinaris de la província de Girona. Al fundar-se en 1906 el Col·legi de veterinaris de la província de Girona, Anderius fou el primer president, siguen re-elegit fins al 1921, en que ja comptava 80 anys.

PUBLICISTA - Les seves inquietuts es posaren evidents en la seva època d'estudiant de veterinària, al fundar en 1864 la revista "La Alianza Veterinaria" i publicar a més, articles en la revista de Madrid el "Monitor de la Veterinaria".

Ja veterinari en Figueres, en 1868 fou redactor de "El Ampurdanés", i tres anys més tard passa a ésser el director. En 1875 dirigeix un altre diari "La Concen-

(3)
tracció", amb el propòsit de unir a tots els sectors republicans.
Arrivau a formar una "coalició de la premsa" integrada
per periòdics republicans. Però al desaparèixer la república
espanyola en 1893, Anderius renovà la publicació del "Am-
purdanés" que va tenir 43 anys de vida, arribant a ésser diari,
fet que bastantes capitals de província no tenien.

POLÍTIC - Ja en 1864 fou elegit secretari del Comitè
democràtic de la comarca ampurdanesa, en 1868 Regidor de
l'Ajuntament de Figueres, i en 1872 Alcalde-President de
Figueres. Resolvent situacions molt difícils en aquells temps de
sublevacions. I ara sols ens falta recordar, els fets pels
quals va aconseguir el títol de Ciutat, a Figueres.
Va morir en 1923.

Dr. Jaume Roca Tonas